

6.4.460. 1

আত্মালি
বাঁহুৰে
লাহৰী
চাফানা

১৯/১২/২০২০

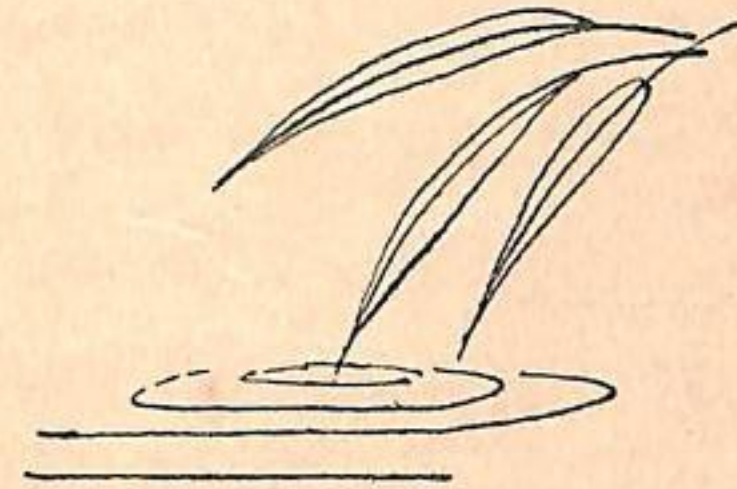

স্বপ্নাঙ্গণ

॥ প্রায় অকলে অকলে
অথচ নিভীকভাবে
অসমৰ পৰিধিৰ
বাহিৰতো
অসমৰ সাহিত্য সংস্কৃতিৰ
ধ্বজা উৰুৱাই থকা
বহুদুখী প্ৰতিভাসম্পন্ন
সমাজ-সচেতন কথাশিল্পী
লিখনী-ভাস্কৰ,

হেম বৰুৱা দেৱাঙ্গণ

মোৰ মৰম মিহলি
শ্ৰদ্ধাৰে
'আগলি
বাঁহৰে
লাহৰী
গগনা'টি
আগবঢ়াইছোঁ ॥

ভূপেন হাজৰিকা

মোৰ এই বাবলি গীতৰ
সৈতে আপোনাক
চিনাকি কৰি
দিওঁ

সীতৰ ভাব-মধুৰ সুৰ-মধুৰ
বেদনা — বেদনাই —
সিহঁত মোৰ ভাৱে তেনে
চিহ্নবস্ত্ৰে মোৰে দেহ
মোহ / সিহঁতৰ হেতু
দেখা পাত্ত / সিহঁতে
হাঁহ, কাদ, অতিমান
কৰ — সিহঁতৰ কৰ —
তেনে পায় — যি কৰ —
— আপোনাৰ জীৱনত
চিহ্নবস্ত্ৰে মোৰ
যি কৰ ! — এই চিহ্ন —
— শুভ আপোনাৰ পৰা —
আপোনাৰ মোৰ মাজ —
মনৰ পৰা / পাত্ত ।

গভীৰ নিশা ন কইনাক গগনা বজাই শুনাব খোজা ন দবা
আছে, যদি কইনাই শুনিব খোজে। সি আব্দ নো কি দিব?
কুবেৰৰো পো নহয় যে সি ধন-সোণ দিব। আনৰ ধন-চান
কাঢ়িবলৈ বা মিঠা তেলত
আগলি বাঁহৰে লাহৰী গগনা ৫
বিহ ঢালিবলৈ পিতায়ে শিক্ষা
নিদিলে যে। সি কংসবধৰ ভাওনা দেখুৱাব পাৰে—যদি
তাই বিচাৰে!

বামৰে দেশত থকা বাৰণ বধোঁতে সজাগ জনতাৰ (সদুত
জনতাও আছে!) যদি জীৱনটো যায়—যাক। সমাজত
ক'লা কাকতীফাৰংবোৰৰ যিহে উদ্ভাঙালি চলিছে—
যায় যদি যায় জীৱনটো যাক ৬
তিল্ তিল্ কৈতো আমাক
মাৰিছেই। সেনাপতি থমকি
জিৰালেও পোহৰ আনোঁতাই জানো আগুৱাই গৈ
নিচিঞাবিব—ওলাই আহ্ ওলাই আহ্ বুলি?

অলপ হাঁহি পাবলৈ বহুতো কান্দিব লাগে। বহুত
কান্দোন, অলপ হাঁহিয়েই হেনো জীৱন-মেলা। মই যদি
বহুত হাঁহি আব্দ অলপ কান্দোনৰ খেলা খেলোঁ বুলি
হেজাৰ জনৰ বেজাৰ দেখি ৭
প্ৰতিজ্ঞা কৰোঁ—হেজাৰ জনৰ
বেজাৰ দেখি! মোৰ হাঁহি-
খিনি বিলাই দিলোঁ। শ্ৰোতা বন্ধ, তুমিও অকণ লোঁৱা।
কান্দোনখিনি মোৰ বুকুতেই থাওক। নেলাগে কেও
দেখিব।

আহ্
আহ্
ওলাই আহ্
সজাগ জনতা—
আহ্
আহ্
ওলাই আহ্
পোহৰ আনোঁতা

বামৰে দেশতে থকা বারণ বধোঁতে
যায় যদি যায় জীৱনটো যাক্! আহ্ ॥

সমুখৰে সেনাপতি থমকি জিৰালে
কিনো হ'ব সেনানীয়ে ভাবিলে গুণিলে
ক'লা কাকতীফৰিং নাশোঁগৈ আহ্ ॥

(শব্দ) বুকুৰে শিশুৰে আতুঁনাদ
(সেয়ে) তিল্ তিল্ মৃত্যুৰ আনে সংবাদ,
সেই সংবাদ শব্দনিও বধিব কিয়?
তই নকৰিবি তোৰ শেষ প্ৰতিবাদ?

সংগ্ৰাম আন এটি নাম জীৱনৰে
ইতিহাসে চিঞৰে : জয় জনতাৰে
হাস এৰি দানৱক বধোঁগৈ আহ্ ॥

পৰিহা চপেটম্বৰ
কালিকতা : '৬৪

যায় যদি যায় জীৱনটো যাক্

হেজাৰ জনৰ বেজাৰ দেখি

জীৱনটোৰে কান্দোনখিনি
নিজেই সাঁচি থলোঁ
জীৱনটোৰে হাঁহিখিনি
বিলাই বিলাই দিলোঁ

অ' শ্ৰোতা বন্ধু
তুমিও অকণ লোঁৱা ॥
জীৱনটোৰে কান্দোনখিনি
নিজেই সাঁচি থলোঁ ॥

হাঁহিখিনি পাবৰ বাবে বহুতো কান্দিলোঁ
মাজে মাজে কান্দি কান্দি নিজেই হাঁহিলোঁ,
বহুত কান্দোন, অলপ হাঁহিৰ এয়ে জীৱন-মেলা ॥
সেয়ে জীৱনটোৰে হাঁহিখিনি বিলাই বিলাই দিলোঁ ॥

বন্ধু তুমি হয়তো পালা
মাথোঁ অৱহেলা
সেয়ে মোৰো অলপ হাঁহিৰ
অংশ তুমিও পালা ॥

হেজাৰ মুখত সুখৰ হাঁহিৰ সপোন দেখিলোঁ
হেজাৰ জনৰ বেজাৰ দেখি প্ৰতিজ্ঞা কৰিলোঁ
অলপ কান্দোন, বহুত হাঁহিৰ পাতিম ময়ো খেলা ॥
সেয়ে জীৱনটোৰে হাঁহিখিনি বিলাই বিলাই দিলোঁ ॥
শ্ৰোতা বন্ধু,
তুমিও অকণ লোঁৱা ॥

পোন্থৰ আগষ্ট
কালিকতা : '৬৪

কাহিনী এটি লিখা সেৱাৰে বিষয়ে
কৈছিলোঁ বহু বহু বাৰ
বন্ধু লিখক, তুমি নুশুনিলে
দেখুৱালা মাথোঁ অহংকাৰ!

সঁচা নায়ক বিচাৰি বিচাৰি
তাহানিয়ে আহিছিলো লৰাৰি
ময়ো দেখোন মানৱ ইতিহাসৰ
কথা কলোঁ নিজকে পাহৰি,

তোতিয়াতো তুমি লিখি গ'লা
মিছা কথা মিছা নায়কৰ!!

যি কাহিনী তুমি নিলিখিলে
তাক ইতিহাসত সময়ে লিখিলে,
মোৰেই মাজত সহস্ৰ মানৱৰ
যুঁজৰ জোৱাৰ তুমি নেদেখিলে!

নিজৰি-কাপ নিজৰি নিজৰি
(আজি) তোমাৰ ভাষাও পৰিলে ভাগৰি
ময়ো আজি ক্ষণ ক্ষতি কৰি
নেযাওঁ আৰু তোমাকে বিচাৰি

নেযাওঁ আৰু শত কাৰো কৰি
কবলৈ আৰু এটিও বাৰ।

বন্ধু লিখক, তুমি লিখি গ'লা
বঙীণ কথা মিছা কল্পনাৰ!!
কাহিনী এটি লিখা সেৱাৰে বিষয়ে
কৈছিলোঁ বহু বহু বাৰ!!

তোমাৰ লিখা
মিছাঃ

দুঃসহ বেদনাত
ভুগিলেও

হু হু ধুমুহা আহিলেও
আকাশ ক'লামেঘে ছানিলেও
বিম্বিম্বি বৰষুণ পৰিলেও
তুমি যেন থাকা মোৰ কাষতে॥

মোৰ জীৱনৰ প্ৰথম তৰীত
প্ৰথম যাত্ৰী হৈ বহিলা
বুকুৰ তপত উম্ম য়াচি,
ভয়াবহ চাকনৈয়া দেখিলেও
তুমি যেন থাকা মোৰ কাষতে॥

শৈশৱ পাৰ হ'ল, কিশোৰ হলোঁ
কৈশোৰ পাৰ হ'ল, যুৱক হলোঁ
যৌৱন জোৱাৰত নাও মেলি
আশাৰ পাল ৰূপে তোমাকে পালোঁ

মোৰ আঁচনিৰ সাগৰতে
সাহসৰ স্বাক্ষৰ কৰিলা
নিৰাশাৰ চকুপানী মিচি,
দুঃসহ বেদনাত ভুগিলেও
তুমি যেন থাকা মোৰ কাষতে॥

দুই জুলাই
আৰোল :
কালিকতা : '৬৪

উনৈশ আগষ্ট
নিশা :
কালিকতা : '৬৪

লাগে পিচে বহাগতে বং সানিবলে'

মদাৰৰে ফুল হেনো পূজাতো নেলাগে
মদাৰৰে ফুল হেনো সবাহত নেলাগে
লাগে পিচে বহাগতে বং সানিবলে'
লাগে পিচে আকাশতে জুই জ্বলাবলে' ॥

কোনোবাই মোক হেনো মদাৰৰে বিজালে
আমাৰ দৰে লোক হেনো কামে-কাজে নেলাগে
লাগে পিচে সমাজতে বং সানিবলে'
লাগে পিচে আকাশতে জুই জ্বলাবলে' ॥

মদাৰ গছত বগোৱা পাণ
খাবলৈহে ভাল—ভাল।
উদ্ভূতমুখী পাণলতাৰ
প্ৰতিজ্ঞাহে ভাল—ভাল।
পাণ হৈ মদাৰতে
বগোৱা জনহে ভাল—ভাল।
কাঁইটতে বুকুৰে তেজ
ঢলা জনহে ভাল—ভাল।
মদাৰৰে জুই শিখা বিচৰা জনকে
বহাগতে মই আজি যাম পূজিবলে' ॥

সঁচা সব মানুহ যদি
বঙা মদাৰ হয়
মদাৰৰে শিখা যদি
হাতে হাতে লয়

তোতিয়াহে সমাজ-আকাশ জ্যোতিৰে ভৰিব
জ্যোতি লাগে এন্ধাৰকে নাশ কৰিবলে' ॥

মদাৰ নেলাগে পূজাত
কাৰ পূজা সেয়া?
তেনে পূজা নেচাওঁ আমি
সেই সবাহ বেয়া

তেনে পূজাত লাগে মিছা কাগজৰে ফুল
তাতে কতই মানৱতা যায় বেচিবলে' ॥

যাৰ পূজাত নৰমাংস
সেৰ জোখে কিনে
কিনি তাতে গোলাপৰে
আঁতৰ কিছূ সানে,

যাৰ পূজাত মিছা গৰল মোনে মোনে আহে
মাটিৰ জীৱন অমৃতৰে যাৰ বাহি নাহে
তেনে লোকক কাঁইটৰে শয্যা পাতি দিয়া,
দি মদাৰ জুইৰে জ্বলোৱা মানুহ কৰিবলে' ॥

তিনি এপ্ৰিলৰ
দোকমোকালি
কলিকতা : '৬৪

বাকী গীত কেইটিৰ পৰিচয় এইবাব দিওঁ :

কোন বজা কেনে তাৰ বদ্বজীৰ অভাৱ নাই। গীতিকাৰ-
সুৰকাৰৰ আশা-বেগু থকা সৃষ্টিয়ে সময় নদীত যদি
কোঁতয়াবা গীতেৰে পট আঁকি যায়, তাৰ বাবে ধন্যবাদ

হংসকাপেৰে বদ্বজী লিখে ১৫

দিওঁ উজনি পানীৰ মৰমী
সোঁতত কোনোবা চিত্ৰলেখীয়ে
হংসকাপেৰে লিখা সুন্দৰ বদ্বজীখনকহে! অশান্ত হৈ
তেতিয়া গীতিকাৰ, সুৰকাৰে নিজৰ মনটোৱে চিত্ৰৰি কয় :
চোঁৱাহি চোঁৱাহি চিত্ৰলেখী যায়। গোঁৱাহি গোঁৱাহি, সুৰৰ
সীমা নাই—।

অসমীয়া গৰখীয়াই লাহৰীৰ বদ্বপ বৰ্ণোৱা শুনিছোঁ। আমাৰ
অসমতে থকা এজন খাচী গৰখীয়া বাঁহী বাদকে তাৰ মানসী
লিয়েংমাকাওক কিটো চকুৰে চায় চাওঁছোন : তাইৰ

খবুলেই শ্বিলঙৰ ১৬

জেইন্‌চেম্‌খন বিজুলীৰে
বোৱা। এৰা, শ্বিলঙৰ
আকাশত বিজুলী আছে। তাইৰ বঙা গুঁঠজুৰি মোৰে
বোলোৱা। এৰা, শ্বিলঙৰ মোঁ মিঠা। তাই চুলিত ডিয়েংচিয়ে
গছৰ সেউজীয়া বং সানিছে। সেই বং লাগি তাৰ বাঁহীৰ
মাত সেউজীয়া হৈছে। তাৰ প্ৰেয়সীৰ দেহাৰ ভাঁজে ভাঁজে
কোমলতা সানিছে কোনে? নিয়ৰে। নিয়ৰে। শ্বিলঙত
নিয়ৰ আছে।

আজিৰ 'অসমীয়া' এফালে আৰু অসমৰে খাচী ভাই-ভনী-
সকল এফালে। ভুল বদ্বজাবুজি হয়। এজনে আনজনৰ
পিনে পিঠি দি কব খোজে 'নেজানোঁ আমি তোমালোকক।'

দুয়োটি বাঁহী বাঁহৰে বাঁহী ১৭

পিচে, দুয়ো দুয়োৰে যুগ
যুগৰ বাঁধ নহয় জানো?
চেৰাপদীজৰ ডাৱৰে আহি বাৰিষা বদ্বপেৰে জানোঁ আমাৰ
লুইতক সাৱটি নধৰে? আমাৰ শূৱালকুচিৰ মদুগা কাপোৰে
জানোঁ খাচী গাভৰুৰ দেহা, জেইন্‌চেম্‌ সাজ হৈ সাৱটি
নধৰে? আমাৰ কৃষ্ণ গৰখীয়াৰ বাঁহী আৰু খাচী গৰখীয়াৰ
বাঁহী জানো—বাঁহৰ নহয়? দুয়ো জানো একে সুৰকে
প্ৰকাশ নকৰে?

বৰ্ণালিয়া ম'হৰ শিঙত ধৰিব পৰা, বাঘ ছাগলাক একেটা
ঘাটতে পানী খুৱাব পৰা, সমাজৰ ধন-ধান সব্দ-বৰ সবাকৈ
বিলাই দিয়াৰ সপোন দেখা নেহব্দ নোহোৱা হ'লত,

বঙাকৈ গোলাপৰ কলি হীৰালালে ১৯
হীৰালালে অসহায় অনুভৱ
কৰিবই। লগতে পৃথিৱীৰ

বিবেকো যে অসহায়। এতিয়া কাৰ পিনে লৰাৰ যাব?

মদুমৰ্দ মানৱক জীৱনৰ বিদ্যুৎ যদি গীতিকাৰ বদ্বপে
কিণ্ণতো দিব পাৰোঁ তাৰ বাবে মাজে মাজে প্ৰকৃতিক
প্ৰাণপাত কৰিবৰ মন যায়; বিশেষকৈ, প্ৰচণ্ড ধুমুহাক,
উদাত্ত কণ্ঠ থকা বজ্জক আৰু

গীত গাই ক'পাম দিগন্ত ২১

আকাশৰ পূৰ্ণ-বিশালতাক।

গীত গাই দিগন্ত ক'পাব পৰা গীতিকাৰে প্ৰকৃতিৰ বদ্বপৰ
মাজতে মানুহৰ শৰ্কতিও নেদেখে জানোঁ?

দুৰ্ভাগ্যবশতঃ এগৰাকী গাভৰুৰ গৰ্ভত এটি অবৈধ শিশুৱে
ঠাই ল'লে। শিশুটিৰ জন্মও হ'ল। মাকৰ মনত শিশু
সদায়েই সোণ, জোন, মণি। অবৈধ শিশুৰ বিষয়ে কোনোবাই

বৈধ কি অবৈধ কি : প্ৰশ্ন হব ২৫

ক'বাত নিচুকনি গীত
লিখিছে নে কব নোৱাৰোঁ।

মোৰ হ'লে লিখা হ'ল। কাৰণ : বৈধই হওক বা অবৈধই
হওক—তেনে শিশু জানো এটি বিৰাট সামাজিক প্ৰশ্ন
নহয়?

শেষত : মোৰ শাৰীৰিক চকুৰে নিতৌ দেখা বিষয়বস্তু
থকা গীতি-সাহিত্য আৰু মনৰ কাণেৰে শুনো
সুৰ—এই দুয়োটা কোণখিনিত মিলে—মই গম
নেপাওঁ। মোৰ নিজৰি কাপে মাথোঁ দুটি কথা
জানে—প্ৰকাশৰ সবলতা—আৰু মানৱ মনৰ
সংযোগত তাৰ বোৱতি সৃষ্টি।

এই ক্ষেত্ৰত, গীতি-সাহিত্য বিশেষজ্ঞ আঁৰ কোপলেণ্ডৰ
ভাষা মোৰ প্ৰিয় :

*Our love of music is bound up with its forward
motion. Music's incessant movement forward exerts a
double and contradictory fascination.*

*On the one hand it appears to be immobilizing time
itself by filling out a temporal space, while generating
at the same moment the sensation of flowing past us
with all the pleasure and sparkle of a great river.*

To stop the flow of music would be like—

stopping time itself,
- incredible and inconceivable

মোঃ মোঃ মোঃ মোঃ নতুন
সীতল পানচে - চাইত
মোঃ মোঃ মোঃ মোঃ
মোঃ মোঃ মোঃ মোঃ -

মোঃ মোঃ মোঃ মোঃ

মোঃ

মোঃ মোঃ মোঃ মোঃ

সীতল-মোঃ মোঃ মোঃ মোঃ

মোঃ মোঃ মোঃ

মোঃ মোঃ মোঃ

মোঃ মোঃ

মোঃ মোঃ

মোঃ মোঃ

মোঃ

হংসকাপেৰে বুৰঞ্জী লিখে

চিৰযুগমীয়া চোঁ তুলি

চোঁ তুলি

নতুন সুৰৰ পানচে উটি যায়

জিলমিলিয়া চোঁ তুলি

চোঁ তুলি

পদম সুৰৰ পানচে উটি যায়

মনময়বীৰ বং সানি

বং সানি

সময় নদীত পট আঁকি আঁকি যায়

অণু পৰমাণু হৈ

কাৰ আশা-বেণু উৰে

আজি উৰে?

অ' অ' অ' মোৰ মন-গীতিকাৰ

চোঁরাহি চোঁরাহি

হৃদয় বিলাই কোন যায়!

উজনি পানীতে

মৰমী সোঁততে

চিত্ৰলেখীয়ে

চিৰসুন্দৰৰ

হংসকাপেৰে

বুৰঞ্জী লিখে

অ' অ' অ' মোৰ মন-সুৰকাৰ

গোঁরাহি গোঁরাহি

সুৰৰ আজি সীমা নাই!

নভেম্বৰ

ইন্দুপদবী ষ্টুডিঅ'

কালিকতা : '৬৩

খুলেই শিবুন্

লিয়েংমাকাও ১

কোন পাহাৰ শিখৰতে বাট চাইছা?
সুৰৰ প'জা কিয় উদং বাখিম
অকলশৰে মই কিমান কান্দিম
তাকে একমনে ভাবিছা?

চুলিটাৰি,—

তাতে, ডিয়েংচিয়ে ২ পাতৰ বঙ সানিছা
সেই বঙ লাগি হ'হা
মোৰ শ্বৰাতি ৩ বাঁহীৰ
সুৰধৰনি তুমি শুনিছা?

অ' আকাশ—

মোৰ লগৰীক তুমি জানোঁ দেখিছা?
তেওঁৰ জেইন্‌চেম্ ৪ খনি বিজুলীৰে বোৱা,
বঙা গুঁঠজুৰি মোৰে বোলোৱা,
তুমি জানোঁ মন কৰিছা?

অ' নিয়ৰ—

শুহুৰি মাৰিছা—
খুলেই শিবুন্
শিবুন্ ৫ তোমাকে
মোৰ মানসীৰ
দেহাৰে ভাঁজত
কোমলতা তুমি সানিছা।

হুয়োটি বাঁহী বাঁহৰে বাঁহী

হে হে হে ঢোলে ডগৰে
হে হে হে হিয়াৰ উমেৰে
নেদেখা এনাজৰীৰে

এ বান্ধো আৰ্মি পাহাৰ শিখৰৰে মহান চিয়েমক ১,

হে হে হে চেৰাপুঞ্জীৰে
হে হে হে ভিজা আকাশৰে
উদাৰ মেঘে যেনেদৰে

সাবিট ধৰে বাৰিষা-বুপেৰে আমাৰ লুইতক ৥

মুগা সোণালী শূৱালকুচিৰে
হয় জেইন্‌চেম্ ২ খাচী বুপহীৰে
সৰল গছৰে ধূপকাঠৰে
সুগন্ধি সুবাসে ভুলায় আমাক ৥

ওখ সৰলৰে পাত সেউজীয়া
আমাৰো আঁহত গছ সেই বৰণীয়া
ৱেই ৩ বা জোনে
পাহাৰ ভৈয়ামতে
শাৰদী নিশা ঢালে একেই জোনাক ৥

বঙা পাহাৰৰে মাটি কাটি
খাচী কৃষকে খাটে দিনে ৰাতি
ভৈয়ামৰো খেতিৰ
হেজাৰ বংমনে
আঁকোৱালি ধৰিব সেই কৃষকক ৥

১ এগৰাকী খাচী গাভৰুৰ নাম : ২ সৰল গছ : ৩ বাঁহৰ বাঁহী
৪ খাচী গাভৰুৰ গাৰ কাপোৰ : ৫ ধন্যবাদ

পোন্ধৰ
জুন :
শ্বিলং : '৬৪

খাচীৰ ঈশ্বৰ হ'ল উল্লৈ ৪ মহান
নাগধাৰী শিৱ আমাৰো ভগৱান
খাচী আৰু আমি
ভেদাভেদ এৰি
বঢ়াওঁ অসমীৰ মহান একতাক ॥

কৃষ্ণ গৰখীয়াই বায় বাঁহী
খাচী গৰখীয়াই বায় শ্বৰাতি ৫
দুয়োটি বাঁহী
বাঁহৰে বাঁহী
দুয়ো প্ৰকাশে একেটি সুৰক ॥
হে হে হে ঢোলে ডগৰে ॥

৪ ঈশ্বৰ : ৩ বাঁহৰ বাঁহী

ওঠৰ জুলাইৰ
দুপৰীয়া
বোম্বে : '৬৪

ৰঙাকৈ গোলাপৰ ক'লি হীৰালালে

জেঠৰে তেৰেৰে বৃদ্ধৰ দুপৰীয়া
তেৰশ এসত্তৰ চন।
বাতৰি আহিলে জৱাহৰ নাই
অবিশ্বাস কৰিবৰ মন ॥

চন্দন কাঠৰে শিখা বাই বাই
যিদিনা জৱাহৰ গ'ল।
জৱাহৰৰ মানৱী দেহা নেপাইহে
আমাৰো বিশ্বাস হ'ল ॥

জৱাহৰ নোহোৱা হবনো পাৰেনে
এনুৱা কথা যে ফাকি।
সিদিনা জৱাহৰে নিজেই নকৈছিলে
জীৱনকাল বহুতো বাকী ॥

ভাৰতী আয়ে দঢ়াই নকৈছিলে
অকমান জিৰণি লোঁৱা
তুমি নুশুনিলে অশান্ত জৱাহৰ
জিৰণিহে আঁতৰাই থোঁৱা ॥

মৰম-মুকুট পিন্ধাই অভিষেক পাতিলোঁ
আজীৱন মন্ত্ৰণা দিলা।
আমাৰে কাৰণেই নিজ সুখ নেওচি
নিজেই শৰশয্যাতে শূন্য ॥

বাঘে-ছাগলীয়ে একেটি ঘাটতে
পানী যাতে পিব পাৰে।
তেনে পৃথিৱীৰে মূৰতি গঢ়ি লৈ
বুজালা মহিমা তাৰে ॥

দুটি ম'হৰ যুঁজত খাগৰিব মৰণ হয়
খাগৰিব কাষলৈ গ'লা।
দুটি ম'হৰ মাজৰে মানুহ-খাগৰিব
তুমিহে সাৰথি হ'লা॥

বণ মতলীয়া বলিয়া ম'হৰো
শিঙতে ধৰিলা তুমি।
মহিষাসুৰকো চিঞৰি ক'লাগৈ
পৃথিৱী শান্তি ভূমি॥

সমাজৰ ধন-ধান সব্দ-বৰ সবাকৈ
সমানে ভগাওঁ বুলি
প্ৰতিজ্ঞা কৰোঁতেই লৈ গ'ল ক'ববাৰ
ঈশ্বৰে কোলালৈ তুলি॥

দৰ্শন প্ৰয়াগত তুমি স্নান কৰিলা
আমালৈ ছটিয়ালা পানী।
বুকু ডাঠে কৰি তোমাক কথা দিলোঁ
আগদুৰাম তোমাকে মানি॥

বঙাকৈ গোলাপৰ কলি, হীৰালালে
কাৰ বুকুত সজায়ে দিব।
পৃথিৱীৰ বিবেক অসহায় হ'লেই
কাৰ পিনে লৰাবি যাব॥

এতিয়া কৰোঁ কি, কান্দোঁ নে হাহোঁ
নে মূৰৰ চুলি চিঙি মৰোঁ
নে অন্ধৰ্শিতিকাৰ জৱাহৰ যুগটোক
চিৰযুগমীয়া কৰোঁ॥

জৱাহৰলালৰ
মৃত্যুৰ পিচদিনা
কলিকতা : '৬৪

গ
ত
গা
ই
ক
পা
ম
দি
গ
স্ত

প্ৰচণ্ড ধুমুহাই প্ৰশ্ন কৰিলে মোক
ঃ তোমাৰ প্ৰাপ্য কি কোঁৱা?
মনৰ দুৱাৰ মেলি নিভীকভাৱে কলোঁ
ঃ তোমাৰ শক্তিখিনি, দিয়া।
বজ্ৰৰ গজ্জনে বক্ষ উজাৰি কলে
ঃ তোমাৰ কাম্য কি কোঁৱা?
মই কলোঁ : বজ্ৰ, তোমাৰ শক্তিশালী
উদাত্ত কণ্ঠটি দিয়া।

এদিন আকাশে ক'লে :
জনৈক গীতিকাৰে
'অকণি আকাশ' দেখোঁ মাগে,
তুমি কিয় বাবু
কম্পিত কণ্ঠেৰে
মাগিছা সৰ্ব্বাকাশ সত্তা?

মই কলোঁ : তুমিয়েতো
কৈছিলো বাতিপুৱা
যিমানে বিলাই দিবা

সিমানা মহান হবা,
তাৰে নাম সঁচা উদাৰতা!
সেয়েহে আকাশ তুমি
দিব যদি খুজিছাই
দিয়া অৱদানৰূপে
তোমাৰ পূৰ্ণ বিশালতা,
দিয়া যদি আজিয়েই দিয়া।

মহাকাশে দিলে মোক
বিশাল দৃষ্টি
আৰু ধুমুহাই প্ৰচণ্ড শক্তি,
বজ্ৰই দিলে মোক উদাত্ত কণ্ঠ
আৰু দিলে সাহসৰ যুক্তি,

বজ্ৰৰ কণ্ঠেৰে
ধুমুহাৰ শক্তিয়ে
গীত গাই ক'পাম দিগন্ত
দানৱৰ সমাজতো
গাম মানৱৰে গীত
কলিজাৰ সঁচা সুৰ-সিক্ত।

মুমূৰ্ষু মানৱক
জীৱনৰ বিদ্যাও
কিণ্ডতো যদি দিব পাৰোঁ
আকাশ
ধুমুহা
আৰু বজ্ৰক
তাৰ বাবে
শতবাৰ প্ৰণিপাত কৰোঁ
শতবাৰ প্ৰণিপাত কৰোঁ॥
প্ৰতিদান কিনো দিওঁ কোঁৱা??

অসম সাহিত্য-সভাৰ
নাৰ্জিৰা অধিবেশনত
সংগীত শাখাৰ
সভাপতিৰূপে
কবিসন্মিলনীত পঠিত
১৯৬৩ৰ বহাগ

কি? কি? কি?
বৈ কি বৈ কি বৈ কি?
স্বপ্ন হব!!!

• অহ অহ অহাশ শুব
অহ অহ উতাহ শুব
দিসন্তু হাঁহাৰাৰ হব॥

• অহ অহ শুকু হব, হব
হীত হব, হব

হুলাও শিল হব
অহ অহ অহাশ শুব॥

• পাপ যদি হোৱা, তামনা কিয় দিলে
দিলে
দিলে?

• মোহ যদি হোৱা, সুৰ কিয় দিলে
দিলে
দিলে?

• ভাৱন যদি হোৱা, চিহ্ন কিয় দিলে
দিলে?

আৰু তৰ মাহিমা হোৱা দিও
তোমা দিব?

অহ অহ অহাশ শুব॥

• হাঁহাৰাৰ হব শিল মোহ মোহ শুব
বৈ কি বৈ কি? স্বপ্ন হব॥

দিসন্তু হাঁহাৰাৰ হব॥

অহ অহ অহাশ শুব॥

অসম সাহিত্য-সভাৰ
নাৰ্জিৰা অধিবেশনত
সংগীত শাখাৰ
সভাপতিৰূপে
কবিসন্মিলনীত পঠিত
১৯৬৩ৰ বহাগ

প্রথম প্রকাশ :
গতি প্রকাশ
দ্বিতীয় প্রকাশ :
লয়াৰ্ছ বুক ষ্টল
পানবজাৰ : গুৱাহাটী

বেটুপাত পৰিকল্পনা :
আব্দ স্কেচ্ : ও. চি. গাংগুলী

প্রথম আব্দ শেষৰ গীতৰ স্কেচ্
গীতিকাবৰ নিজৰ

আলোকচিত্র : মামা

প্রথম তাঙৰণ : অক্টোবৰ '৬৪
দ্বিতীয় তাঙৰণ : নভেম্বৰ '৬৪
তৃতীয় তাঙৰণ : মে '৬৭

বেচ : এশ পঁচিশ পইচা

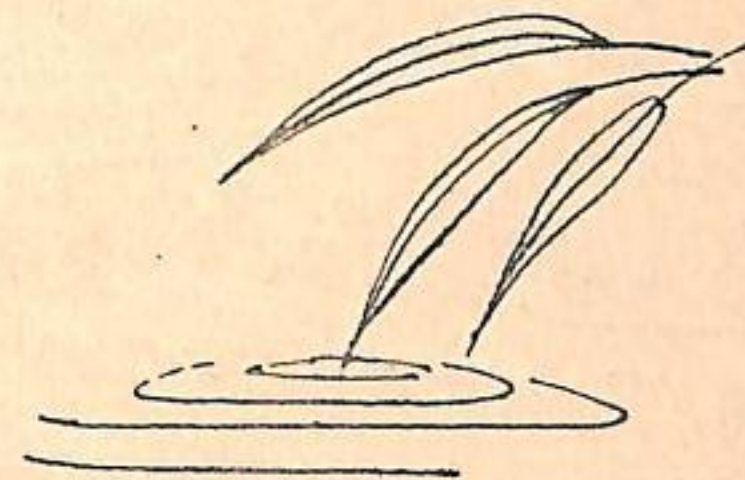
ছপাওঁতা :
শ্রীকালীচৰণ পাল
নবজীৱন প্ৰেছ
৬৬ গ্ৰে ষ্ট্ৰীট
কালিকতা-৬

সংগীত

॥ প্রায় অকলে অকলে
অথচ নিভীকভাবে
অসমৰ পৰিধিৰ
বাহিৰতো
অসমৰ সাহিত্য সংস্কৃতিৰ
ধ্বজা উৰুৱাই থকা
বহুমুখী প্ৰতিভাসম্পন্ন
সমাজ-সচেতন কথাশিল্পী
লিখনী-ভাস্কৰ,

হেম বৰুৱা দেৱগৈ

মোৰ মৰম মিহলি
শ্রদ্ধাৰে
'আগলি
বাঁহৰে
লাহৰী
গগনা'টি
আগবঢ়াইছোঁ ॥

ভূপেন হাজৰিকা

মোৰ এই বাৰটি গীতৰ
সৈতে আগমন্যক
চিনাকি কৰি
দিওঁ

গীতৰ ভাবমুহূৰ্ত্ত সুৰমুহূৰ্ত্ত
যেদেখা — যেদেহী — ।

শিৰি দেখে তেওঁ তেনে
চিয়বন্তু তেওঁ দেহ
যেহু । সিহঁতৰ দেহেও
দেখা পায় । সিহঁতে
হাঁহ, কান্দ, আভিমান
কৰে — সিহঁতৰ কৰে —
তেনে পায় — যি কৰে — !
— আপোনাৰ জীৱনৰ
চিহ্নিত মুহূৰ্ত্তত অসুখনি
যি কৰে ! — হাঁহ চিয় —
— শুভ আপোনাৰ মুহূৰ্ত্ত —
আপোনাৰ দেহ মৰাজু-
খনৰ পৰা পায় ।

গভীৰ নিশা ন কইনাক গগনা বজাই শুনাব খোজা ন দৰা
আছে, যদি কইনাই শুনিব খোজে । সি আব্দ নো কি দিব ?
কুবেবো পো নহয় যে সি ধন-সোণ দিব । আনৰ ধন-চান
আৰ্গলি বাঁহৰে লাহৰী গগনা ৫ কাঢ়িবলৈ বা মিঠা তেলত
বিহ ঢালিবলৈ পিতায়ে শিক্ষা
নিদিলে যে । সি কংসবধৰ ভাওনা দেখুৱাব পাৰে—যদি
তাই বিচাৰে !

বামৰে দেশত থকা বাৰণ বধোঁতে সজাগ জনতাৰ (সদুপ্ত
জনতাও আছে!) যদি জীৱনটো যায়—যাক্ । সমাজত
ক'লা কাকতীফাৰিংবোৰৰ যিহে উদ্ভণ্ডালি চলিছে—
যায় যদি যায় জীৱনটো যাক্ ৬ তিল্ তিল্ কৈতো আমাক
মাৰিছেই । সেনাপতি থমকি
জিৰালেও পোহৰ আনোঁতাই জানো আগুৱাই গৈ
নিচিঞাবিব—ওলাই আহ্ ওলাই আহ্ বুলি ?

অলপ হাঁহি পাবলৈ বহুতো কান্দিব লাগে । বহুত
কান্দোন, অলপ হাঁহিয়েই হেনো জীৱন-মেলা । মই যদি
বহুত হাঁহি আব্দ অলপ কান্দোনৰ খেলা খেলোঁ বুলি
হেজাৰ জনৰ বেজাৰ দেখি ৭ প্ৰতিজ্ঞা কৰোঁ—হেজাৰ জনৰ
বেজাৰ দেখি ! মোৰ হাঁহি-
খিনি বিলাই দিলোঁ । শ্ৰোতা বন্ধ, তুমিও অকণ লোঁৱা ।
কান্দোনখিনি মোৰ বুকুতেই থাওক । নেলাগে কেও
দেখিব ।

আহ্
আহ্
ওলাই আহ্
সজাগ জনতা—
আহ্
আহ্
ওলাই আহ্
পোহৰ আনোঁতা

বামৰে দেশতে থকা বারণ বধোঁতে
যায় যদি যায় জীৱনটো যাক্! আহ্ ॥

সমুখৰে সেনাপতি থমকি জিৰালে
কিনো হ'ব সেনানীয়ে ভাবিলে গুণিলে
ক'লা কাকতীফৰিং নাশোঁগৈ আহ্ ॥

(শব্দন) বৰুভুক্ষু শিশুৰে আৰ্ত্তনাদ
(সেয়ে) তিল্ তিল্ মৃত্যুৰ আনে সংবাদ,
সেই সংবাদ শব্দনিও বধিব কিয়?
তই নকৰিব তোৰ শেষ প্ৰতিবাদ?

সংগ্ৰাম আন এটি নাম জীৱনৰে
ইতিহাসে চিঞৰে : জয় জনতাৰে
হাস এৰি দানৱক বধোঁগৈ আহ্ ॥

পহিলা চেপ্টেম্বৰ
কলিকতা : '৬৪

যায় যদি যায় জীৱনটো যাক্

হেজাৰ জনৰ বেজাৰ দেখি

জীৱনটোৰে কান্দোনাখিনি
নিজেই সাঁচি থলোঁ
জীৱনটোৰে হাঁহিখিনি
বিলাই বিলাই দিলোঁ

অ' শ্ৰোতা বন্ধু
তুমিও অকণ লোঁৱা ॥
জীৱনটোৰে কান্দোনাখিনি
নিজেই সাঁচি থলোঁ ॥

হাঁহিখিনি পাবৰ বাবে বহুতো কান্দিলোঁ
মাজে মাজে কান্দি কান্দি নিজেই হাঁহিলোঁ,
বহুত কান্দোন, অলপ হাঁহিব এয়ে জীৱন-মেলা ॥
সেয়ে জীৱনটোৰে হাঁহিখিনি বিলাই বিলাই দিলোঁ ॥

বন্ধু তুমি হয়তো পালা
মাথোঁ অৱহেলা
সেয়ে মোৰো অলপ হাঁহিব
অংশ তুমিও পালা।

হেজাৰ মূখত সুখৰ হাঁহিব সপোন দেখিলোঁ
হেজাৰ জনৰ বেজাৰ দেখি প্ৰতিজ্ঞা কৰিলোঁ
অলপ কান্দোন, বহুত হাঁহিব পাতিম ময়ো খেলা ॥
সেয়ে জীৱনটোৰে হাঁহিখিনি বিলাই বিলাই দিলোঁ ॥

শ্ৰোতা বন্ধু,
তুমিও অকণ লোঁৱা ॥

পোন্ধৰ আগষ্ট
কলিকতা : '৬৪

কাহিনী এটি লিখা সেৱাবে বিষয়ে
কৈছিলোঁ বহু বহু বাৰ
বন্ধু লিখক, তুমি নুশুনিলে
দেখুৱালা মাথোঁ অহংকাৰ!

সঁচা নায়ক বিচাৰি বিচাৰি
তাহানিয়ে আহিছিল লৰাৰ
ময়ো দেখোন মানৱ ইতিহাসৰ
কথা কলোঁ নিজকে পাহৰি,

তোতিয়াতো তুমি লিখি গ'লা
মিছা কথা মিছা নায়কৰ!!

যি কাহিনী তুমি নিলিখিলে
তাক ইতিহাসত সময়ে লিখিলে,
মোৰেই মাজত সহস্ৰ মানৱৰ
যুঁজৰ জোৱাৰ তুমি নেদেখিলে!

নিজৰি-কাপ নিজৰি নিজৰি
(আজি) তোমাৰ ভাষাও পৰিলে ভাগৰি
ময়ো আজি ক্ষণ ক্ষতি কৰি
নেযাওঁ আৰু তোমাকে বিচাৰি

নেযাওঁ আৰু শত কাৰো কৰি
কবলৈ আৰু এটিও বাৰ।

বন্ধু লিখক, তুমি লিখি গ'লা
বঙীণ কথা মিছা কল্পনাৰ!!
কাহিনী এটি লিখা সেৱাবে বিষয়ে
কৈছিলোঁ বহু বহু বাৰ!!

তোমাৰ লিখা
মিছাঃ

দুঃসহ বেদনাত
ভুগিলেও

হু হু ধুমুহা আহিলেও
আকাশ ক'লামেঘে ছানিলেও
বিম্বিম্বিম্ব বৰষুণ পৰিলেও
তুমি যেন থাকা মোৰ কাষতে॥

মোৰ জীৱনৰ প্ৰথম তৰীত
প্ৰথম যাত্ৰী হৈ বহিলা
বুকুৰ তপত উম্মু যাচি,
ভয়াবহ চাকনৈয়া দেখিলেও
তুমি যেন থাকা মোৰ কাষতে॥

শৈশৱ পাৰ হ'ল, কিশোৰ হলোঁ
কৈশোৰ পাৰ হ'ল, যুৱক হলোঁ
যৌৱন জোৱাৰত নাও মেলি
আশাৰ পাল ৰূপে তোমাকে পালোঁ

মোৰ আঁচনিৰ সাগৰতে
সাহসৰ স্বাক্ষৰ কৰিলা
নিৰাশাৰ চকুপানী মচি,
দুঃসহ বেদনাত ভুগিলেও
তুমি যেন থাকা মোৰ কাষতে॥

দুই জুলাইৰ
আবেলি :
কলিকতা : '৬৪

উনৈশ আগষ্টৰ
নিশা :
কলিকতা : '৬৪

লাগে পিচে বহাগতে বং সানিবলে'

মদাৰৰে ফুল হেনো পূজাতো নেলাগে
মদাৰৰে ফুল হেনো সবাহত নেলাগে
লাগে পিচে বহাগতে বং সানিবলে'
লাগে পিচে আকাশতে জুই জ্বলাবলে' ॥

কোনোবাই মোক হেনো মদাৰৰে বিজালে
আমাৰ দৰে লোক হেনো কামে-কাজে নেলাগে
লাগে পিচে সমাজতে বং সানিবলে'
লাগে পিচে আকাশতে জুই জ্বলাবলে' ॥

মদাৰ গছত বগোৱা পাণ
খাবলৈহে ভাল—ভাল।
উদ্ৰ্ধমুখী পাণলতাৰ
প্ৰতিজ্ঞাহে ভাল—ভাল।
পাণ হৈ মদাৰতে
বগোৱা জনহে ভাল—ভাল।
কাঁইটতে বুকুৰে তেজ
ঢলা জনহে ভাল—ভাল।
মদাৰৰে জুই শিখা বিচৰা জনকে
বহাগতে মই আজি যাম পূজিবলে' ॥

সঁচা সৰু মানুহ যদি
ৰঙা মদাৰ হয়
মদাৰৰে শিখা যদি
হাতে হাতে লয়
তেতিয়াহে সমাজ-আকাশ জ্যোতিৰে ভৰিব
জ্যোতি লাগে এন্ধাৰকে নাশ কৰিবলে' ॥

মদাৰ নেলাগে পূজাত
কাৰ পূজা সেয়া?
তেনে পূজা নেচাওঁ আমি
সেই সবাহ বেয়া
তেনে পূজাত লাগে মিছা কাগজৰে ফুল
তাতে কতই মানৱতা যায় বেঁচিবলে' ॥

যাৰ পূজাত নৰমাংস
সেৰ জোখে কিনে
কিনি তাতে গোলাপৰে
আঁতৰ কিছৰ সানে,
যাৰ পূজাত মিছা গৰল মোনে মোনে আছে
মাটিৰ জীৱন অমৃতৰে যাৰ বাহি নাহে
তেনে লোকক কাঁইটৰে শয্যা পাতি দিয়া,
দি মদাৰ জুইৰে জ্বলোৱা মানুহ কৰিবলে' ॥

তিনি এপ্ৰিলৰ
দোকমোকালি
কলিকতা : '৬৪

বাকী গীত কেইটিৰ পৰিচয় এইবাব দিওঁ :

কোন বজা কেনে তাৰ বদ্বজীৰ অভাৱ নাই। গীতিকাৰ-
সুৰকাৰৰ আশা-ৰেণু থকা সৃষ্টিয়ে সময় নদীত যদি
কোঁতীয়াবা গীতেৰে পট আঁকি যায়, তাৰ বাবে ধন্যবাদ
হংসকাপেৰে বদ্বজী লিখে ১৫

দিওঁ উজনি পানীৰ মৰমী
সোঁতত কোনোবা চিত্ৰলেখীয়ে
হংসকাপেৰে লিখা সুন্দৰ বদ্বজীখনকহে! অশান্ত হৈ
তোঁতীয়া গীতিকাৰ, সুৰকাৰে নিজৰ মনটোৱে চিত্ৰাৰ কয় :
চোঁৱাহি চোঁৱাহি চিত্ৰলেখী যায়। গোঁৱাহি গোঁৱাহি, সুৰৰ
সীমা নাই—।

অসমীয়া গৰখীয়াই লাহৰীৰ বদ্বপ বৰ্ণোৱা শুনিছে। আমাৰ
অসমতে থকা এজন খাচী গৰখীয়া বাঁহী বাদকে তাৰ মানসী
লিয়েংমাকাওক কিটো চকুৰে চায় চাওঁছোন : তাইৰ
খবুলেই শ্বিলঙৰ ১৬

জেইন্‌চেমন বিজুলীৰে
বোৱা। এৰা, শ্বিলঙৰ
আকাশত বিজুলী আছে। তাইৰ বঙা গুঠজুৰি মোৰে
বোলোৱা। এৰা, শ্বিলঙৰ মোঁ মিঠা। তাই চুলিত ডিয়েংচিয়ে
গছৰ সেউজীয়া বং সানিছে। সেই বং লাগি তাৰ বাঁহীৰ
মাত সেউজীয়া হৈছে। তাৰ প্ৰেয়সীৰ দেহাৰ ভাঁজে ভাঁজে
কোমলতা সানিছে কোনে? নিয়ৰে। নিয়ৰে। শ্বিলঙত
নিয়ৰ আছে।

আজিৰ 'অসমীয়া' এফালে আৰু অসমৰে খাচী ভাই-ভনী-
সকল এফালে। ভুল বদ্বজাবুজি হয়। এজনে আনজনৰ
পিনে পিঠি দি কব খোজে 'নেজানোঁ আমি তোমালোকক।'

দুয়োটি বাঁহী বাঁহৰে বাঁহী ১৭

পিচে, দুয়ো দুয়োৰে যুগ
যুগৰ বান্ধে নহয় জানো?
চেৰাপদীজৰ ডাৱৰে আহি বাৰিষা বদ্বপেৰে জানোঁ আমাৰ
লুইতক সাৰটি নধৰে? আমাৰ শূৱালকুচিৰ মূগা কাপোৰে
জানোঁ খাচী গাভৰুৰ দেহা, জেইন্‌চেম্ সাজ হৈ সাৰটি
নধৰে? আমাৰ কৃষ্ণ গৰখীয়াৰ বাঁহী আৰু খাচী গৰখীয়াৰ
বাঁহী জানো—বাঁহৰ নহয়? দুয়ো জানো একে সুৰকে
প্ৰকাশ নকৰে?

বৰ্ণালীয়া ম'হৰ শিঙত ধৰিব পৰা, বাঘ ছাগলীক একেটা
ঘাটতে পানী খুৱাব পৰা, সমাজৰ ধন-ধান সব্দ-বৰ সবাকে
বিলাই দিয়াৰ সপোন দেখা নেহব্দ নোহোৱা হ'লত,

হীৰালালে অসহায় অনুভৱ
কৰিবই। লগতে পৃথিৱীৰ

বিবেকো যে অসহায়। এতিয়া কাৰ পিনে লৰাৰ যাব?

মৃদুৰ্দ্দ মানৱক জীৱনৰ বিদ্যুৎ যদি গীতিকাৰ বদ্বপে
কিণ্টিতো দিব পাৰোঁ তাৰ বাবে মাজে মাজে প্ৰকৃতিক
প্ৰণিপাত কৰিবৰ মন যায়; বিশেষকৈ, প্ৰচণ্ড ধুমুহাক,

গীত গাই ক'পাম দিগন্ত ২১

উদাত্ত কণ্ঠ থকা বজ্জক আৰু
আকাশৰ পূৰ্ণ-বিশালতাক।

গীত গাই দিগন্ত ক'পাব পৰা গীতিকাৰে প্ৰকৃতিৰ বদ্বপৰ
মাজতে মানৱৰ শৰ্কতিও নেদেখে জানোঁ?

দুৰ্ভাগ্যবশতঃ এগৰাকী গাভৰুৰ গৰ্ভত এটি অবৈধ শিশুৱে
ঠাই ল'লে। শিশুটিৰ জন্মও হ'ল। মাকৰ মনত শিশু
সদায়েই সোণ, জোন, মণি। অবৈধ শিশুৰ বিষয়ে কোনোবাই

বৈধ কি অবৈধ কি : প্ৰশ্ন হব ২৫

ক'বাত নিচুকনি গীত
লিখিছে নে কব নোৱাৰোঁ।
মোৰ হ'লে লিখা হ'ল। কাৰণ : বৈধই হওক বা অবৈধই
হওক—তেনে শিশু জানো এটি বিৰাট সামাজিক প্ৰশ্ন
নহয়?

শেষত : মোৰ শাৰীৰিক চকুৰে নিতৌ দেখা বিষয়বস্তু
থকা গীতি-সাহিত্য আৰু মনৰ কাণেৰে শুনো
সুৰ—এই দুয়োটা কোনখিনিত মিলে—মই গম
নেপাওঁ। মোৰ নিজৰ কাপে মাথোঁ দুটি কথা
জানে—প্ৰকাশৰ সবলতা—আৰু মানৱ মনৰ
সংযোগত তাৰ বোৱতি সৃষ্টি।

এই ক্ষেত্ৰত, গীতি-সাহিত্য বিশেষজ্ঞ আঁৰ কোপলেণ্ডৰ
ভাষা মোৰ প্ৰিয় :

*Our love of music is bound up with its forward
motion. Music's incessant movement forward exerts a
double and contradictory fascination.*

*On the one hand it appears to be immobilizing time
itself by filling out a temporal space, while generating
at the same moment the sensation of flowing past us
with all the pleasure and sparkle of a great river.*

To stop the flow of music would be like—

stopping time itself,
- incredible and inconceivable."

মোঃ মোঃ মোঃ মোঃ নতুন
সীত পানচি - চাঁদ
মোঃ মোঃ মোঃ মোঃ
মোঃ মোঃ মোঃ মোঃ

মোঃ মোঃ মোঃ মোঃ
মোঃ মোঃ মোঃ মোঃ

মোঃ
সীত-মোঃ সীত মোঃ মোঃ মোঃ
মোঃ মোঃ

মোঃ মোঃ মোঃ

মোঃ মোঃ
মোঃ মোঃ
মোঃ মোঃ

হংসকাপেৰে বুৰঞ্জী লিখে

চিৰযুগমীয়া চৌ তুলি
চৌ তুলি
নতুন সুৰৰ পানচি উটি যায়
জিলমিলিয়া চৌ তুলি
চৌ তুলি
পদম সুৰৰ পানচি উটি যায়
মনময়বীৰ বং সানি
বং সানি
সময় নদীত পট আঁকি আঁকি যায়

অণু পৰমাণু হৈ
কাৰ আশা-বেগ উৰে
আজি উৰে?

অ' অ' অ' মোৰ মন-গীতিকাৰ
চোঁৱাহি চোঁৱাহি
হৃদয় বিলাই কোন যায়!

উজনি পানীতে
মৰমী সোঁততে
চিহ্নলেখীয়ে
চিৰসুন্দৰৰ
হংসকাপেৰে
বুৰঞ্জী লিখে

অ' অ' অ' মোৰ মন-সুৰকাৰ
গোঁৱাহি গোঁৱাহি
সুৰৰ আজি সীমা নাই!

নভেম্বৰ
ইন্দুপদী ষ্টুডিঅ'
কলিকতা : '৬৩

খুলেই শ্ববুন্

লিয়েংমাকাও ১

কোন পাহাৰ শিখৰতে বাট চাইছা?
সুৰৰ প'জা কিয় উদং বাখিম
অকলশৰে মই কিমান কান্দিম
তাকে একমনে ভাবিছা?

চুলিটাৰ,—

তাতে, ডিয়েংচিয়ে ২ পাতৰ বঙ্ সানিছা
সেই বঙ্ লাগি হ'হা
মোৰ শ্বৰাতি ০ বাঁহীৰ
সুৰধৰনি তুমি শ্বনিছা?

অ' আকাশ—

মোৰ লগৰীক তুমি জানোঁ দেখিছা?
তেওঁৰ জেইন্‌চেম্ ৪ খনি বিজুলীৰে বোৱা,
বঙা গুঁঠজুৰি মোৰে বোলোৱা,
তুমি জানোঁ মন কৰিছা?

অ' নিয়ৰ—

শ্বহুৰি মাৰিছা—
খুলেই শ্ববুন্
শ্ববুন্ ৫ তোমাকে
মোৰ মানসীৰ
দেহাৰে ভাঁজত
কোমলতা তুমি সানিছা।

হুয়োটি বাঁহী বাঁহৰে বাঁহী

হে হে হে ঢোলে ডগৰে
হে হে হে হিয়াৰ উমেৰে
নেদেখা এনাজৰীৰে

এ বান্ধো আমি পাহাৰ শিখৰৰে মহান চিয়েমক ১,

হে হে হে চেৰাপুঞ্জীৰে
হে হে হে ভিজা আকাশৰে
উদাৰ মেঘে যেনেদৰে

সাৰটি ধৰে বাৰিষা-বুপেৰে আমাৰ লুইতক ৥

মুগা সোণালী শ্বুৱালকুচিৰে
হয় জেইন্‌চেম্ ২ খাচী বুপহীৰে
সৰল গছৰে ধুপকাঠৰে
সুগন্ধি সুবাসে ভুলায় আমাক ৥

ওখ সৰলৰে পাত সেউজীয়া
আমাৰো আঁহত গছ সেই বৰণীয়া
ৱেই ০ বা জোনে
পাহাৰ ভৈয়ামতে
শাৰদী নিশা ঢালে একেই জোনাক ৥

বঙা পাহাৰৰে মাটি কাটি
খাচী কৃষকে খাটে দিনে ৰাতি
ভৈয়ামৰো খেতিৰ
হেজাৰ বংমনে
আঁকোৱালি ধৰিব সেই কৃষকক ৥

১ এগৰাকী খাচী গাভৰুৰ নাম : ২ সৰল গছ : ৩ বাঁহৰ বাঁহী
৪ খাচী গাভৰুৰ গাৰ কাপোৰ : ৫ ধন্যবাদ

পোন্ধৰ
জুন :
শ্বিলং : '৬৪

খাচীৰ ঈশ্বৰ হ'ল উল্লেই ৪ মহান
নাগধাৰী শিৱ আমাৰো ভগৱান
খাচী আৰু আমি
ভেদাভেদ এৰি
বঢ়াওঁ অসমীৰ মহান একতাক ॥

কৃষ্ণ গৰখীয়াই বায় বাঁহী
খাচী গৰখীয়াই বায় শ্বৰাতি ৫
দুয়োটি বাঁহী
বাঁহৰে বাঁহী
দুয়ো প্ৰকাশে একেটি সুবক ॥
হে হে হে ঢোলে ডগৰে ॥

৪ ঈশ্বৰ : ৫ বাঁহৰ বাঁহী

ওঠৰ জুলাইৰ
দুপৰীয়া
বোম্বে : '৬৪

ৰঙাকৈ গোলাপৰ ক'লি হীৰালালে

জেঠৰে তেৰেৰে বৃদ্ধৰ দুপৰীয়া
তেৰণ এসত্তৰ চন।
বাতৰি আহিলে জৱাহৰ নাই
অবিশ্বাস কৰিবৰ মন ॥

চন্দন কাঠৰে শিখা বাই বাই
যিদিনা জৱাহৰ গ'ল।
জৱাহৰৰ মানৱী দেহা নেপাইহে
আমাৰো বিশ্বাস হ'ল ॥

জৱাহৰ নোহোৱা হবনো পাৰেনে
এনুৱা কথা যে ফাকি।
সিদিনা জৱাহৰে নিজেই নকৈছিলে
জীৱনকাল বহুতো বাকী ॥

ভাৰতী আয়ে দঢ়াই নকৈছিলে
অকমান জিৰণি লোঁৱা
তুমি নুশুনিলে অশান্ত জৱাহৰ
জিৰণিহে আঁতৰাই থোঁৱা ॥

মৰম-মুকুট পিন্ধাই অভিষেক পাতিলোঁ
আজীৱন মন্ত্ৰণা দিলা।
আমাৰে কাৰণেই নিজ সুখ নেওচি
নিজেই শৰশয্যাতে শূলা ॥

বাঘে-ছাগলীয়ে একেটি ঘাটতে
পানী যাতে পিব পাৰে।
তেনে পৃথিৱীৰে মূৰতি গঢ়ি লৈ
বুজালা মহিমা তাৰে ॥

দুটি ম'হৰ যুঁজত খাগৰিব মৰণ হয়
খাগৰিব কাষলৈ গ'লা।
দুটি ম'হৰ মাজৰে মানুহ-খাগৰিব
তুমিহে সাৰথি হ'লা॥

বণ মতলীয়া বলিয়া ম'হৰো
শিঙতে ধৰিলা তুমি।
মহিষাসুৰকো চিঞৰি ক'লাগৈ
পৃথিৱী শান্তি ভূমি॥

সমাজৰ ধন-ধান সবু-বৰ সবাকৈ
সমানে ভগাওঁ বুলি
প্ৰতিজ্ঞা কৰোঁতেই লৈ গ'ল ক'বাব
ঈশ্বৰে কোলালৈ তুলি॥

দৰ্শন প্ৰয়াগত তুমি স্নান কৰিলা
আমালৈ ছটিয়ালা পানী।
বুকু ডাঠে কৰি তোমাক কথা দিলোঁ
আগুৱাম তোমাকে মানি॥

বঙাকৈ গোলাপৰ কলি, হীৰালালে
কাৰ বুকুত সজায়ে দিব।
পৃথিৱীৰ বিবেক অসহায় হ'লেই
কাৰ পিনে লৰি যাব॥

এতিয়া কৰোঁ কি, কান্দোঁ নে হাহোঁ
নে মূৰৰ চুলি চিঙি মৰোঁ
নে অন্ধৰ্শতিকাৰ জৱাহৰ যুগটোক
চিৰযুগমীয়া কৰোঁ॥

জৱাহৰলালৰ
মৃত্যুৰ পিচদিনা
কলিকতা : '৬৪

গ
ত

গা
ই

ক
পা
ম

দি
গ
ত

প্ৰচণ্ড ধুমুহাই প্ৰশ্ন কৰিলে মোক
ঃ তোমাৰ প্ৰাপ্য কি কোঁৱা ?
মনৰ দূৱাৰ মেলি নিভীকভাৱে কলোঁ
ঃ তোমাৰ শক্তিখিনি দিয়া।
বজ্ৰৰ গজ্জনে বক্ষ উজাৰি কলে
ঃ তোমাৰ কাম্য কি কোঁৱা ?
মই কলোঁ : বজ্ৰ, তোমাৰ শক্তিশালী
উদাত্ত কণ্ঠটি দিয়া।

এদিন আকাশে ক'লে :
জনৈক গীতিকাৰে
'অকণি আকাশ' দেখোঁ মাগে,
তুমি কিয় বাৰু
কম্পিত কণ্ঠেৰে
মাগিছা সৰ্ব্বাকাশ সত্তা ?

মই কলোঁ : তুমিয়েতো
কৈছিলো ৰাতিপুৱা
যিমনে বিলাই দিবা

সিমানা মহান হবা,
তাৰে নাম সঁচা উদাৰতা!
সেয়েহে আকাশ তুমি
দিব যদি খুজিছাই
দিয়া অৱদানৰূপে
তোমাৰ পূৰ্ণ বিশালতা,
দিয়া যদি আজিয়েই দিয়া।

মহাকাশে দিলে মোক
বিশাল দৃষ্টি
আৰু ধুমুহাই প্ৰচণ্ড শক্তি,
বজ্ৰই দিলে মোক উদাত্ত কণ্ঠ
আৰু দিলে সাহসৰ যুক্তি,

বজ্ৰৰ কণ্ঠেৰে
ধুমুহাৰ শক্তিয়ে
গীত গাই ক'পাম দিগন্ত
দানৱৰ সমাজতো
গাম মানৱৰে গীত
কলিজাৰ সঁচা সুৰ-সিক্ত।

মুমূৰ্ষু মানৱক
জীৱনৰ বিদ্যাৎ
কিণ্ডতো যদি দিব পাৰোঁ
আকাশ
ধুমুহা
আৰু বজ্ৰক
তাৰ বাবে
শতবাৰ প্ৰণিপাত কৰোঁ
শতবাৰ প্ৰণিপাত কৰোঁ॥
প্ৰতিদান কিনো দিওঁ কোঁৱা??

অসম সাহিত্য-সভাৰ
নাৰাজীবা অধিবেশনত
সংগীত শাখাৰ
সভাপতিৰূপে
কবিসম্মিলনীত পঠিত
১৯৬৩ৰ বহাগ

বৈ কি বৈ কি? কি?
স্বপ্ন হব!!!

• অহ অহ অহাশ শুব
অহ অহ শুব শুব
দিসত হাঁহাৰ হব॥

• অহ অহ শুক্ৰ হব, হব
হীৰ হব, হব

হেলোও শিল হব
অহ অহ অহাশ শুব॥

• সাপ যদি কোঁ, তামনা দিম দিলে
দিলে
দিলে?

• কোহ যদি কোঁ, সুৰ কিয় দিলে
দিলে
দিলে?

• ভাঙন যদি কোঁ, চিহ্ন কিয় দিলে
দিলে?

আজি তব হাৰিচান কোন দি
কোন দিব?
অহ অহ অহাশ শুব॥

• বৈ কি বৈ কি? কি? স্বপ্ন হব॥
দিসত হাঁহাৰ হব॥
অহ অহ অহাশ শুব॥

অসম সাহিত্য-সভাৰ
নাৰাজীবা অধিবেশনত
সংগীত শাখাৰ
সভাপতিৰূপে
কবিসম্মিলনীত পঠিত
১৯৬৩ৰ বহাগ

প্রথম প্রকাশ :
গতি প্রকাশ
দ্বিতীয় প্রকাশ :
লয়াৰ্ছ বুক ষ্টল
পানবজাব : গদুৱাহাটী

বেটুপাত পৰিকল্পনা :
আব্দু স্কেচ্ : ও. চি. গাংগুলী

প্রথম আব্দু শেষৰ গীতৰ স্কেচ্
গীতিকাবৰ নিজৰ

আলোকচিত্র : মান্না

প্রথম তাঙৰণ : অক্টোবৰ '৬৪
দ্বিতীয় তাঙৰণ : নভেম্বৰ '৬৪
তৃতীয় তাঙৰণ : মে '৬৭

বেচ : এশ পঁচিশ পইচা

ছপাওঁতা :
শ্রীকালীচৰণ পাল
নবজীৱন প্ৰেছ
৬৬ গ্ৰে ষ্ট্ৰীট
কলিকতা-৬

অসমৰ গীতি-জগতৰ
সাম্প্ৰতিক কালটোক

‘ভূপেন হাজৰিকাৰ যুগ’
বঢ়ালি সহস্ৰমুখে কয়—
এই যুগৰে ঐতিহ্য ৰাখি
এইবাৰ

সুৰবীয়া শক্তিশালী
লিখনীবপৰা ওলোৱা
তেখেতৰ বাৰাট ন গীত
আকৌ বাইজৰ মৰমত
আগবঢ়াবলৈ
পাই অমি গোৰবান্ধিত

গীতৰ বিষয় :
খাদ্য সঙ্কটবপৰা
অৰ্বেধ শিশুলৈকে!
মৰমবপৰা
অভিমানলৈকে!

● ● ●

লয়াৰ্ছ বুক ষ্টল
গুৱাহাটী